

CHRYSTUS PRZEMIENIONY NA TABORZE

W prezbiterium znajduje się ikona Przemienienia Pańskiego. Autorem obrazu jest młody artysta Tomasz Mill (ur. 1966), mieszkający w Markach koło Warszawy. Autor mówi o sobie, że jest „zdolnym samoukiem”, ponieważ skończył tylko Liceum Plastyczne i przerwał studia na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, na wydziale konserwacji i restauracji dzieł sztuki. Innymi znanymi dziełami autora są: krzyż w Kościele pw. NMP Matki Kościoła w Warszawie, ikona Jezusa Miłosiernego w kościele nad Bugiem, ołtarz w kościele Duszpasterstwa Akademickiego w Warszawie. Obraz namalowany jest w stylu ikonograficznym tzn. ze wokół sylwetki świętego znajdują się sceny z jego życia. Centralnie obraz przedstawia bardzo ważne wydarzenie z życia Pana Jezusa, Przemienienie na Górze Tabor. Wokół jest 18 obrazów przedstawiających sceny z życia Jezusa. Kryterium doboru sceny było następujące: Eliasz i Mojżesz rozmawiają na górze Tabor o tym co będzie się działo w Jerozolimie. Dlatego też miejsce, którym jest Jerozolima, jest punktem wspólnym tych ikon. I tak, począwszy od lewej górnej sceny: wjazd do Jerozolimy, umycie nóg, ostatnia wieczerza, modlitwa w Ogrójcu, Judasz, zaparcie się Piotra, Piłat, biczowanie, naigrywanie się z Jezusa, niesienie krzyża, śmierć, opłakiwanie, zstąpienie do otchłani, niewiasty, Emaus, Tomasz, Piotr nad jeziorem, Wniebowstąpienie.

Ikona namalowana jest na płycie stolarskiej, farbami temperowymi. Powierzchnie obrazów są pociągnięte lakierem. Wymiary: 7,42 x 6,18, waga 600 kg, koszt obrazu 40 tys. Praca nad tym dziełem trwała od grudnia 2001 roku do marca 2003 roku.

Prawosławny mnich i ikonopista o. Grigorij Krug tak opisuje to ewangeliczne wydarzenie: „Cud Przemienienia dokonał się tylko w obecności trzech uczniów przez Jezusa wybranych, zdolnych wytrzymać wizję chwały nie do zniesienia dla człowieka. Nie od razu uczynił ich Pan świadkami swego Przemienienia, lecz dopiero po wspięciu się na szczyt Taboru, pokazując w ten sposób, że nie wszędzie i nie w każdym stanie można stać się świadkiem i współuczestnikiem Przemienienia Pańskiego, lecz tylko poprzez wysiłek wstępowania na szczyt milczenia”. Kościół przechowuje wiele świadectw o tym świetle, którego realnie dostępowali pogrążeni w modlitwie i kontemplacji asceci. Wniknijmy w język tej ikony, której osią duchową jest doświadczenie Bożej

transcendencji i dążenie do niej stanowi podstawową cechę, której podporządkowane są wszystkie elementy na ikonie.

Ikona przedstawia kulminacyjny moment opowiadania biblijnego, jego esencję. Wszystkie postacie są wpisane w aureolę, której środek wypełnia postać Jezusa Chrystusa ukazanego w bieli. Otaczające Go postacie Starego i Nowego Testamentu przedstawiają dwa światy przemieniony i przemieniany.

- Jezus, będący centralną postacią, wpisany jest w kolorystyczne okręgi - aureole. Aureola jest symbolem Boskiego światła. Aureola ułożona jest z kilku odcieni błękitu (od najjaśniejszego do całkowicie ciemnego), ukazując jak światło naturalne (biel) traci swój blask i przemienia się w światło nadprzyrodzone (ciemny błękit).

- Jezus prawą dłonią błogosławi, a w lewej trzyma zwój, który może symbolizować Pismo Święte - teksty i proroctwa zapowiadające Jego przyjście i misję, jak również całą historię zbawienia, której alfą i omegą jest On sam.

- Eliasz obok niego reprezentuje wszystkich proroków, zaś Mojżesz z tablicami przykazań przedstawia cały naród wybrany odkupiony z niewoli egipskiej i oczekujący swego zbawiciela. Mojżesz i Eliasz są jakby zanurzeni w dialogu z Jezusem, który jest dialogiem o Jego męce, krzyżu i śmierci odkupieńczej - o czym świadczą słowa Jezusa wypowiedziane po Przemienieniu do apostołów: Nie opowiadajcie nikomu o tym widzeniu, aż Syn Człowieczy Zmartwychwstanie (Mt 17,9).

- Kolejnym ważnym momentem jest to, iż obecność Eliasza, który wg przekazu biblijnego, wzięty został do nieba w ognistym wozie (2Krl 2,11-12), a Mojżesz umarł śmiercią naturalną (Pwt 34,5), wskazują, że Jezus jest Bogiem żywych i umarłych.

- Góra Przemienienia posiada trzy wierzchołki - złożona z trzech odrębnych gór mających swoje odnośniki do ważnych gór biblijnych: Eliasz jest na górze Karmel, Mojżesz na Horebie, a Jezus na górze Tabor (wg komentarza Orygenesza do psalmu 88). Góra Karmel i Horeb przemienione (w jasnych barwach) stają się tłem góry Tabor, której znaczenie podkreślone jest w całej kompozycji kolorem zielonym. Daje to wrażenie ruchu w kierunku widza.

- Wszystkie figury na ikonie naznaczone są przemieniającym światłem - energią, która promieniuje od Jezusa. Biel z Jego szat znajduje swoje odbicie na szacie każdej postaci (w postaci linii i plam).
- Postacie apostołów: Piotr znajduje się po prawej stronie w postawie klęczącej, zasłaniając sobie dłonią twarz, umieszczony po stronie Mojżesza, jako przywódca nowego, odrodzonego przez zmartwychwstanie ludu - Kościoła. Jan został umiejscowiony pomiędzy apostołami z właściwym sobie gestem dłoni, wskazującym na osobę pogrążoną w medytacji. Jakub umiejscowiony po lewej stronie, leżący na plecach wskazuje na swą śmierć męczeńską.
- Kolorystyka ikony determinuje całą kompozycję. Użyte kolory w swej głębi zawierają następujące treści: biel - symbolizuje pełnię boskości, stąd przynależna jest tylko Jezusowi; żółty - zawsze nawiązuje do słońca i transcendencji, dlatego użyto go do przedstawienia gór Karmel i Horeb - gór transcendencji, teofanii. Żółty jest też aluzją do darów Ducha Św. - stąd Piotr ubrany jest w szatę tego koloru; zielony symbolizuje wodę życia wiecznego (wg antycznych wierzeń) oraz miłość, która daje życie i jest pełna miłosierdzia.

Góra Tabor z Chrystusem na jej wierzchołku jest dla wszystkich wierzących symbolem życia i miłości; czerwień - w swych odcieniach: płaszcz Jana jest cały w szkarłatnej czerwieni, jako symbol szczególnego przywiązania i odwagi, która pozwoliła mu stać wraz z Maryją pod krzyżem Chrystusa. Mojżesz ubrany jest w płaszcz czerwieni purpurowej wskazując, iż jest przywódcą narodu wybranego. Apostoł Jakub ubrany jest w płaszcz koloru fioletowego, co symbolizuje jego męczeńską śmierć.

Medytując ikonę Przemienienia Pańskiego dotykamy istoty ludzkich pragnień: widzenia niestworzonego światła, które daje pewność eschatologicznego oglądania Boga. Tylko w Duchu Św. i Jego łasce możemy już tu na ziemi być tak doskonałymi świadkami Chrystusowej chwały jak apostołowie Piotr, Jan i Jakub.